

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.
Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt — kr.
Fél évre 5 — „
Negyed évre 3 — „
Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részét illető minden közleményért, Vecseyék által közölt, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.
Előfizethető helyben:
TELEGGI K. LAJOS és IG. OSÁTHY KÁROLY Könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE Könyvnyomdájában a postahivatalok után.

Hirdetési díj:
Négy hasábon heti sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többesrét hirdetések alkuszásánál a legolcsóbb árért vételek fel. Bélyegdíj minden külön belgáért 30 kr.
Nyilatkozat-ban megjelenő közlemény minden heti sor 20 kr.
Hirdetéseket felvételre a kiadóhivatalban, KUTASI I. Könyvnyomdájában, valamint ZICHNER MAN H. Könyv. Irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentesen beküldött kéziratok nem vevők figyelembe.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A tiszai-eszlári ügy végtárgyalása. Huszonnegyedik nap.

Nyiregyháza, jul. 19-én.
A mai rendkívül érdekes, rendkívül nagyfontosságú tárgyalás legkiválóbb momentumai a következők:
Kazimir volt csendlegény valija, hogy Csepkanics, az idősebb utajós, kizöztetett Vay György által T-Lökön. Különösen egy „gyűzinek” nevezett kizöztetéstől lett a nagyujja egészen lapossá. A tanu, ki saját valomása szerint egy hónap fogságot szenvedett országosáért, einek kérdésére azt feleli, hogy jun. 19. óta tartózkodik Zeuger helybeli vendéglőjében s nem tudja, ki fizeti a tartásdíját.

Matej és Karancsai fogházor valótlanok jelentik állításait s elnök is megjegyzi, hogy különböző miszerint Csepkanics soha sem tett emiatt kizöztetést a hatóságok előtt.

Vay György: Kazimir decz 21-én elcsapta a később bepörölte jogtalanul fölvetett pénzért, Kazimir viszont Vay ellen indított becsületsértési pört, mivel Vay öt lopással gyanúsította, így tehát Kazimir bosszúból is tanusokhatik ellene.

Karancsai tagadása alatt Eötvös azt a megjegyzést teszi, hogy „Karancsai nem néz a Kazimir szemébe!”

Karancsai: Nézek én akárcinek! — Azt mondja el inkább Kazimir, hogy vagdosta ő parancs nélkül is kardlappal a zsidókat. Hamisan tanusokdik.

Seyfert közzvádó kérdésére Kazimir előadja, hogy Vay 104 frt ruhapénzt felvett s őt nem fizette ki Midőn ő felvette bérét, őt Vay megrverte. — Vallja továbbá, hogy a mig Csepkanics vallott, Karancsai mellette állott s kijavította vallomását. Vay parancsára ő hajszolta kivont karddal fogelt a lova előtt, mert — ugymond szerinte Vay — „ez a legnagyobb gazember.” — Az eszlári bíró levezet-e Smilovicot a Kállay Gusz ávné pinczéjébe s megvendégelte. Smilovicot a népcsóduletré való tekiutéből ülés alatt hozták be Nyiregyháza.

Ezután a Kazimir által említett 104 frt felett folyik vita s a védő urakat csupán az tartja vissza a szélsőségektől, hogy elnök rendreutasítja. Vay azt a magyarázatot adta, hogy a felvett 104 frt al azert nem számolt be az év végéig, mert felelős levén a legénység felszerelésért, az a biztosítékot képezte. — Kazimirra nézve megjegyzi, hogy földhöz ragadt szegényember léte ré s daczára annak, hogy nap számból élt, a per folyamata alatt teljesen felruházkodott és serteseket is vett.

Bakó Ignác hajdu azt valija Rókaról, hogy pénzt kínált neki, ha Mörícznak Reeski által való kizöztetését erősíti a törvényszék előtt. Egy butykos bort is hozott magával.

Róka volt csendlegény nemcsak ezt tagadja, de állítja, hogy Bakó beszélt, miszerint Reeski Möríczt fület rángatta.

Bakó: Hazudik.
Elnök: Egy butykos bort is hozott Róka.

Heumann: Honnan méltóztatik ezt a nagyságos elnök urnak olvasni?

Elnök: Epen most mondta Bakó.
Eötvös: Bakó hogy állítottát elő?

Elnök: Mert első kihallgatásakor beszélt már Rókaról.
Eötvös: Mert nem volt említve, hogy Róka vesztegette s im e keszen előáll!

Bakó bemutatja berendelési iratát.

Mozga Péter, végzett vinczellér, honvéd. Kertész volt Reeskinél Möríczt kihallgatásának idejében. Katonaszágból hazajöven Tokajba, rögtön jelentkezett a járásbírósnál s magát tanuak jelentette. Braun tokaji aranyíves ezt megtudta, rögtön felkereste Mozgát és vasuton Nyiregyháza hozta, lakást fogadott számára Zeugernél, ellatta „finom ágygyal és uri étellemmel”; volt szivarpenze is. Braun azt mondta neki, hogy a fizetesre gondja ne legyen, csak ne meijjen sehova. Beuue azonban még is megmozdult a lelkiismeret és észbe jutott „hogy ő eskü tette a királyért és hazáért” s azért kihallgatást végett jelentkezett az elnöknel. — Azt valija, hogy Reeskinél Möríczt nem kizözték s valomását szép szóra önként tette meg.

Seyfert: Minek a bevállására akarták rávenni a zsidók?

Mozga Péter: Azt akarták általa vallani hogy Möríczt a sifonhoz verték, ütöfték s a fület ránczígálták. Braun beszélt rá erre. — Kassán a „Függetlenség”-böl értesült a felől, hogy keresik s közzölte sándékát Desemffy Imre s z adossal és Kleczák főhad-

nagygyal is. Vasárnap este 6 órától szerdán delután-ig volt a zsidók által tartva.
Eötvös: Hat csak úgy ember szeretetből tartották olytan urassan?

Mozga Péter: Azért, hogy érdekében valljon.

Eötvös: Minden haszon nélkül a zsidó nem szokott adni! Hát mennyi „szivarra való” kapott naponta?

Mozga Péter: Huszkracjzart!
Eötvös: Csak ennyivolt a nap száma.

Mozga Péter: Ez a napidíjon felül volt! Husz forintot ígérték neki a valomása után. — Ő különben először megtántorodott s határozatlanul ugyan, de megígérte a zsidóknak, hogy úgy vall, a mint ők kívánják. — Midőn elhagyta a Zeuger vendéglőjét a pazonyi- és kálai-utczákban halt; a házakra nem emlékszik. Tokajból tegnap jött ide, s hogy oda mehessen, Horváth hajdútól kért 90 kracjzart, a ki neki rokona. — Eötvös kérdésére azt feleli, hogy nem emlékszik, miutha Reeski az ablak alatt zajló cselekedeteket szétkergette volna.

Eötvös Károly: Ezt elfeledték megmondani! (Nagy mozgás és zugás. Elnök a fejét csóválja.)

A szünet után Bakó György hallgattatik ki. Reeskinél gazda; jelen volt a kihallgatásnál, s nem kizözték Möríczt. Ezután még Szejár Anna, dajka Reeskinél, Bakó Ignác ifju neje valija, hogy őt, egy magát „Tolcsva” nyiregyházi ügyvédnek nevezett zsidó, a „Bornyu” zsidónál akarta rábírn, hogy Möríczt kizöztassa mellettel valija, a mit ő nem tehet, mert Reeski kizöztás nélkül vallatta Möríczt.
Szentosi és neje azt valjikk, hogy Solymosiné és nővere nála háltak a t. dadai hullafeltalálásának napján, de nem áll, hogy a hullát Eszternek ösmerték volna el.

Ezután Matej egy Heumann védő által készített kis tutajon, mutatja meg, hogy volt a hullareaktove. Erre felkel Eötvös, ki azon interpellációt intézi elnökhez, mint szándékozik orvosolni azon körülményt, hogy Seyfert közzvádó Ónodi Géza által szünet előtt becsületesen meggazdoltatottsígy az orvoslatig lehetetlennek a közzvádóval együttesen működni. Elnök azt feleli, hogy a tárgyalási termen kívül történtek reá nem tartoznak.

A Seyfert-Ónodi eset részletei a következők:

A mai tárgyalás folyamában Róka tanu, Hauman kérdésére azt valija, hogy mielőtt a nép a t-dadai hulla megszemlélésére bocsátott, Ónodi Géza országgyűlési képviselő azon hird terjesztette hogy a hulla egy felett életű, tudóvészben elhunyt nő hullája. Seyfert Közzvádó a védelemmel szemben, nála szokásos készséggel ugrott fels oldal tekintettel s gunyos mosolylyal fordulván Ónodi felé ennek kihallgatását mint a hulla fölesmerése s föl nem esmerésére nézve „fontos körülmény” indítványozta.

Ónodi Géza a körülményekhez képest elég nyugodtan hallgatta végig. A d. e. 1/2 12 órákor bekövetkezett szünet alatt felkereste gr. Hadik-Barkóczy és Lónyai Sándor urakat s Seyfert közzvádó felkeresésére indult, kijelentvén előttük, hogy Seyfert őt celtalanul ohajtja pellengetre állítani s őt felvilágosítást ohajtja tőle nyerni. — Ónodi s társai Seyferttel az utcán találkoztak, a mit az Ambrózy Mihály kir. alügyész társaságában a megyeház baltzárnyának irányában setalगतott. Ónodi az u. n. Megyeri-ház előtt szólít meg Seyfertet, felvilágosítást kérve aziránt, mi adatai vannak arra nézve, hogy ő a tanuvalomásokra befolyt? Az eles kitételekkel, emelt hangon s fölemelt bottal előadott megszólításra Seyfert elsápadt s arra szólította fel Ónodit, hogy az úgy ne itt, az utcán, hanem az ügyészszi szobában végezzék el, mire Ónodi azt felelte, hogy hivatalos helyiség e czélra nem alkalmas.

Erre Seyfert azt kérte Ónodytól, hogy menne nek legalább egy pitarba, vagy folyosóba. A megyeháznak baltzöletlen kezdődő folyosóba lépve, Ónodi ismételté kívánatát. Mire Seyfert azon felvilágosítást adta, hogy Róka ta-

nu valomása tette szükségessé a közzvádó indítványát. Erre Ónodi a többek között e szavakat is mondotta:

— Haszáz élete van, én meg semmisítem és összetöröm az urat. Azily gaz eljárásnak palczával adom meg érdemelt jutalmát.

— Engem a törvény oltalmaz! — felel Seyfert.

— És engem az ön, a védelemmel czinkoskodó törvényével szemben megoltalmaz a jog és méltányosság törvénye! — felelt ujra Ónodi. Midőn öt Ambrózy alügyész mérsékletre intette, így szólott: Csupán ön iránti tiszteletből nem palczázom meg ezt a gazembert!

E jelenet után elváltak egymástól s Ónodi arra kérvén tanuit, hogy szavait szóról-szóra leírják, fölment a megyeház első emeletére s a tárgyalási terembe vonult. Érkezték már tudták az eseményt s a lépcső-folyosón tartózkodó közönség őt megjelmezte. Alttalában igen jelzi a tárgyalásokon folytatott üzelmek által elkeserített közhangulatot az Ónodi iránt leplezetlenül nyilvánuló rokonszenv.

A mai tárgyalás lefolyásából ezen következtetések vonhatók le:

1. A vádlottak érdekében nagymennyiségű pénzt fordítottak vesztegetési czélakra. Kizönik ez nem csupán Matej, Vámosi Julius, Solymosiné, Szakolczay Julius, Mozga Péter, Bakó stb. tehát a terhelt tanuk vallomásából, de a Barcza esetéből s a Kazimir csendlegényéből is, ki ma őszintén megmondta, hogy nem tudja, ki fizet érte harmincz nap óta tartásdíját a Zeiger-fele zsidó vendéglőben.

2. A védők csak azért, hogy néhány fanatikus ember bőre epen maradjon, rossz hirbe igyekeznek keverni a hazai igazságszolgáltatást, — a hamis tanu-szerzés erkölcstelen bünével vadolják, sőt tán bosszujok ádozatául szemelték ki az e tekintetben oly tiszta magyarságot — s a szabales megyei nemességre azt akarják ráfogni, hogy a t-eszlári ügyet kitalál táks armányt szöttek a zsidók ellen. Erre kellett bevonn a tárgyalás keretében a Kállay Gusztávné, Ónodi Géza, Szomjas Károly stb. tisztes ősi nevet.

3. Hogy e hazafiatlan és vetkes merénylet nagymestere Eötvös Károly, a magyar parlament tagja, ki hazája jóhírének még jobb aláasása végett a nekidühöd idegen nyelvű hírlapirodalomnak még a „kinz-ögyűszu” rémes hazugságát vetette oda. (Szerencse, hogy kedvencz merev nézése daczára, melynek igen nagy hatást látszik tulajdonítani, most már valóságos bolondja a tárgyalási teremnek s e részben Stern Miksával osztozik.)

4. Csepkanics soha, sehol se vallotta, hogy kizözták, az ujonnan előszedett, elcsapott pandurok, csendlegények stb. egy se látta kizöztetését, de mind azt valija, hogy csak másról hallotta.

5. Friedmann védő több ízben hangsúlyozta a mai tárgyaláson, hogy a közzvádó mit teud „ha ugyan vádat emel”. Ebből a kifejezésből ujra kizönik Seyfert eljárásának hamis volta s az, hogy a vádlottak nagyon tisztába vannak hatalmukkal és leendő sorukkal. Erre mutat elbizakodott s tiszteletlen viseletük is.

6.) Ma szó volt Kazimir csendlegény orgazdaságáról. Seyfert ezáltal nem sietett felmutatni az erre vonatkozó okmányokat.

7.) A védők és közzvádók ugyan jól tudják, hogy védenzeiknek egy hajuk szála sem fog meggöbülni s magasabb forumon fölmentenek, de látják, hogy a jelen tárgyalás egy nagy jellemű, szilárd becsületű elnök által vezetve, a közvélemény előtt kétségtelenné teszi mindazon bünt, mely a tárgyalás alapját képező cselekményben s ennek rituális jellegében, továbbá az elpafástolásra elkövetett kísérletekben rejlik. Epen azért igyekeznek oly botrányt előidézni, mely a tárgyalás megszakitását idézné elő. Epen e czél elérésére ma is a következők történtek:

1. Az elnök pártatlanságát gyanúsítandó kérdéseket intéztek hozzá, melyeknek czélja volt őt azon gyanuba keverni,

hogy tanukat szerez, uj okmányokat csempész a bünpörbe sat. (L. Seyfert mondatát T. Eszláron: kizönsodról az elnököt.)

2. Az egész publikumot Eötvös fölyvást sértegeti és gyalázza azt remélve, hogy valami rendellenességet idézhet elő.

3. Ösmerve Ónodi Géza orsz. képviselő ur idegességét és érzékenységét neve s jellemetisztasága iránt, több ízben compromittálni igyekeztek, azt remélvén, hogy a tárgyalási teremben történik valami nagy botrány.

És amig ezen az alkotmányos jogaira oly büszke magyarságra oly megalázólag ható, igazságszolgálatásunk történetében oly páratlan, látszólag is vetkesjáték folyik, döbbenve sohajtunk fel: Én Istenem, add hogy ezen a nemzetiközérzletet arczul verő merényletnek ne legyen tulborzalmas visszahatása! Mert ezek az urakkinyitották Pandora szelenczéjét.

Nyiregyháza, jul. 19. (A „Debreczen” sajtó tudósítójától.) Matej a mai tárgyalás végén kihirdetett törvényszéki határozat következtében a hitet letette. Igen ünnepélyesen, látszólag meghatottan esküdött s végül keresztet vetett magára — Mozga Péter, mint a ki bevallá, hogy díjat fogadott el teendő valomásáért, nem hiteltetik meg, ugy szintén Vay György sem, mint a ki ellen ugyanez ügyben vizsgálat folyik s külföldben is hivatalos eskü alatt működött. A védelem s közzvádó által ohajtott Ónodi Géza országgyűlési képviselőnek tanuul való kihallgatását a törvényszék nem rendeli, mivel az indítvány alapját képező mendemondát valóság esetében sem tartja lényegesnek.

Nyiregyháza, jul. 19. (A „Debreczen” sajtó tudósítójától.) Eötvös a védelem hivatalos működésének feltüggesztésével fenyegette a törvényszéket. Az elnök — hir szerint — azt felelte, hogy ezen esetben a vádlottakat uj védők választására hívja fel, vagy hivatalosan neveztetnek ki uj védők, de a tárgyalás nem fog fennakadni.

Holnap valami rendkívüli mozzanat várható. Seyfert is a holnap ülés kezdetén nyilatkozik Eötvösnek az ő megtamadarása ügyében tett felszólalása kapcsában.

Ónodi Géza minden oldalról szerencse kívánatokkal halmozza el.

Nyiregyháza, jul. 19. (A „Debreczen” sajtó tudósítójától.) Ónodi Géza orsz. képviselő d. u. 5 órákor egy czédulát kapott Kovács alkaptánytól, melyben az őtet rögtön megjelenésre hívja fel. Ónodi Géza udvarias magánlevélben válaszolta, hogy ő nem tartozván a kapitányág hatásköre alá, de nem is tudván e meghívás czélját, nincs azon helyzetben, hogy annak engedjen, s választát vissza is küldötte a kézbesítő által. Mintegy félóra mulva formális idevény érkezett az alkaptánytól, melyben őt „Seyfert Ede panasza következtében” megidézti. Erre Ónodi ujra levélben felelte, hogy a megidézés panasza következtében történvén, él a képviselői immunitás jogával s megtagadja a megjelenést. Erre az alkaptány jelentést intézett a főispánhoz. Este 9-ig újabb intézkedés nem történt. Gr. Hadik-Barkóczy, gr. Lónyai Sándor és Ambrózy Mihály kir. alügy. tanukul szintén megidézettek.

Nyiregyháza, jul. 19. (A „Debreczen” sajtó tudósítójától.) Ónodi Géza orsz. képviselő el van arra határozva, hogy a mint egy lépés történik ügyében, táv-

ezetesebb és nyvize a olenai viz, gyítja; gyomor és ideg-álgátot tesz; a ÉBET S, knül, valamint hogy-nyvizek bármikor kap-töltve tér 7. szám; továbbá: Magyarország minden kedéseuen. kinthetők va ódiaknak ha ugy a dugók bel-gyemmel „MARSALKO KÁROLY, zek bérloje és kezelöje.

rieszt 1882. — Erdemérem adasi erem Bécs 1873.

Marcel et-gyára, van száraz és hibátlan tölgy ol. yosan eszközöztet. ké-szönggel bérmentve kü d. sálítás, áci és asztalos mellett.

SAVANYU-KÚT Asztali-es üdítő ital, gyomor-és hólyag hurutnál. EK az emésztés elősegítésére). Henrik, Karisbadban Cseoborság. MAITONIS GIESSHÜBLER

kpenztár részéről onsegnek, hogy f. minden adó levonás

eket tamra 4° kamat mellett. us hó 15-én. igazgatóság.

NKA ére megvétel vé-kerestetik. ok C. 5283. szám John F. Jones, Montmartre, Paris

